

ՀՈՐԱՓՈՐՄԱՆ
ԳՈՐԾՈՒՄ
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ
ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹՅԱՆ
ՆՈՐ ՍԻՍՏԵՄԻ
Մ Ա Ս Ի Ն

ԳՏՄՀ - ԱԶՆԵՎ. ԹՀՌԱՏ

Բագր. - 1933 - Մոսկվա

14.06.2013

13084

622.323

04 AUG 2010

2-90

4

ՀՐԱՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐ ՍԻՍՏԵՄԻ ՄԱՍԻՆ

1008
3854 4

1614
92

1. Աղբկոմկուսի (թ) Բագվի Կոմիտեի 1933 թ. ոգոստոսի 26-ի վորոշումը.
2. Կանոնադրություն հորափորման մեջ աշխատանքի վարձա որության մասին 1933 թ. համար.
3. Կանոնադրություն հորափորման մեջ ինժեներա-տեխնիկական աշխատավորների աշխատավարձի և պարզեառման մասին:
4. Կանոնադրություն հորափոր վարպետների պարգևատրման մասին:

Ա. Խաչիկյան

Խմբագրեց Հ. Ելչիքեկյան
Տեխ. խմբագրեց Կ. Թառլանյան

Հանձնված ե արտադրության—սեպտ. 15-ին
Ստորագլած ե տպագրության—սեպտ. 22-ին
Տպագ ական թերթերի թիվը— $1^{3/4}$
Տպագրական նշանների թիվը—78400

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆԻՑ

Կուսակցության և կառավարության վորոշումը,
վորով Ազնեվիթի առաջ մարտական խնդիր ե դրվում
1933 թ. պլանից դուրս տալ մոտ մեկ միլիոն նավթ
և 1934 թ. ապահովել նավթահանության ավելացումը
մինչև 20 միլիոն տոնն—պահանջում ե արագորեն
ծավալել հորափորման աշխատանքները և համառ պայ-
քար մղել արագ և վորակով հորափորման համար:

Ազնեվիթում հորափորումը դանդաղացնելու պատ-
ճառներից մեկը, վորը առաջացրեց 1933 թ. պլանի
առաջին լեռամյակում հետ մնալը, հանդիսանում եր
մինչև վերջին ժամանակներս գոյություն ունեցող
հորափորման աշխատանքներում յեղած աշխատավարձի
սիստեմը: Այդ սիստեմը բարդ ու խճճված եր, հեն-
վում եր մեծ թվով կոտորակային գնահատությունների
վրա, անհասկանալի եր բանվորին: Այդ սիստեմը չեր
ստեղծում հորափորի շահագրգումածությունը աշխա-
տանքի վորակում և արտադրական ժամկետների ու
պլանների կատարման գործում, հաշվի չեր առնում
մեծ խորություններում և ամուր շերտերում աշխա-
տանքի զժվարությունները (հավասարանք) և արտա-
դրության համար վասակար բանվորական ուժի
հոսունություն եր առաջացնում:

Այդ սիստեմը վճռականապես դատապարտված ե
Ազրկոմիուսի (թ) Բագվի կոմիտեի 1933 թ. ոգոստոսի
26-ի վորոշմամբ: Հենց այդ նույն վորոշումը տալիս
ե հաստատ և պարզ դրույթներ ու ծրագիր՝ հորափոր-

ման գործում յեղած աշխատավարձի սխստեմի վերակառուցման համար: Աշխատանքի վարձատրության նոր սխստեմը ամբողջովին վերացնում է հավասարանքը, ապահովում է վարձատրությունը՝ համապատասխան ծախսված աշխատանքի քանակի և փորակի ու ստեղծում և բանվորի ուղղակի շահագրգուվածությունը արտադրական առաջադրանքների կատարման և գերակատարման համար:

Ադրկոմկուսի (բ) Բագվի Կոմիտեի վորոշման և նրա հիման վրա Ազնեվթի ու Նավթայինների Միության կողմից մշակված հորափորման խմբի, ինժեներատեխնիկական աշխատավորների և հանքափոր վարպետների վարձատրության և պարզեցատրման կանոնադրությունների հետ պետք է ծանոթանան Ազնեվթի հորափորման բոլոր աշխատավորները:

ՀՈՐԱՓՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՎԱՐՁԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՍԻՍՏԵՄԻ ՄԱՍԻՆ

Ադրկոմկուսի (բ) Բագվի Կոմիտեի 1933 թվի ոգուսուի 26-ի փառումը

Ադրկոմկուսի (բ) Բագվի Կոմիտեն արձանագրում է, վոր խոշոր սխալներ և աղավաղումնեն կան բանվորների և ինժեներատեխնիկական աշխատողների աշխատանքի վարձատրության սխստեմում, վոր թույլ են տրված Ազնեվթի ու Նավթագործների Միության Ադրբեջանի Կոմիտեյի կողմից: — հորափոր խմբի աշխատավարձի անկայունություն, աշխատավարձի սխալ կազմակերպում, նավթահորերի փորումը ժամանակին ավարտելու և վորակական ցուցանիշների համար մղվող պայքարի բացարձակակալես անբավարար խթանում, վոր բանումի հոսունության աճում և առաջացրել: Գործող նորմաներում «Լեռնային աշխատանքների պայմաններում ամենափոքրիկ առանձնահատկությունների և շեղումների» (Համկոմկուսի (բ) կենտկոմի և Խ. Ս. Հ. Մ. Ժողկոմխորհի Դոնբասում աշխատավարձի սխստեմի մասին ունեցած վորոշումը) հաշվի առնելու միանգամայն սխալ ձգտման հե-

տեանքով, աշխատավարձի կազմակերպման պրակտիկայում հորափորման մեջ, տեղի յե ունեցել գնահատումների և նորմաների բազմազանություն ու կոտորակայնություն:

Աշխատավարձը հաշվելու գոյություն ունեցող միջոցներն այնքան բարդ են և անհասկանալի, վոր հորափոր բանվորների մեծ մասը հնարավորություն չունի իր աշխատավարձն անձամբ հաշվելու յեկ սոսպելու, քե արված հաշիվները վորքան են նիւս:

Աշխատանքի վարձատրման սխսեման և պրակտիկան, վորով բանվորը աշխատանքի բակղբում հաստատուն նորմաներ և գնահատումներ չի ստանում, վորովնետեվ ամեն ամիս աշխատանքը կատարելուց հետո եյական ուղղումներ են մտցվում նրան տրվելիք աշխատավարձի չափում, բացառիկ անկայունություն են առաջացնում բանվորների աշխատավարձում, մեծ շփոթություն աշխատանքը վարձատրելու և առաջացնում են այնպիսի գրություն, վոր բանվորները չեն իմանում իրենց տրված աշխատանքի պլանը:

Միանդամայն սխալ և Ազնեվիթի աշխատանքի սխսեմում արմատացած հետին թվով նոր նորմաներ ու գնահատումներ մտցնելու պրակ-

տիկան: 1933 թվի համար հորափորման գործուս աշխատանքի վարձատրման սխսեման, վոր տըր ված և Ազնեվիթի հրամանով մայիսի 9-ին և նավթահանքերին ե ուղարկված հունիսի սկզբին (գործողության մոջ ե դրված ապրիլի մեկից):

Աշխատանքի վարձատրման գոյություն ունեցող սխսեմում բացակայում են նավթահորը ժամանակին և ժամանակից առաջ ավարտումը խթանող բոլոր տարբերը:

Աղբյունկուսի (բ) Բազվի Կոմիտեն առանձնապես շեշտում ե Ազնեվիթի և Նավթագործների Կենարոնական ու Աղբյունականի Կոմիտեների կողմից կողեկտիվ կամպանիալի ժամանակ հորափորման մեջ հարաճուն աշխատավարձի սխսեմի վերացման սխալ լինելը, առանց հորը ժամանակից առաջ վերջացնելու համար խրախուսանքի վորեվե ձեկ սահմանելուն:

Այդ բոլորը հանգել են նրան, վոր Ազնեվիթըն առանձին ավարտած հորերի վերաբերմամբ պարզեվատրելու սխալ պրակտիկա յե մտցրել առանց վորեւ տեղական պրոֆմիտութենական կազմակերպությունների մասնակցության և պարզեատրումները չի ոգտագործել հարվածայնության և աշխատանքի սոցիալիստական մեթոդների հետագա ծագալման համար:

Հորափորման խումբը հավատացած չե, թե
արդյոք տվյալ նավթահորը ժամանակից առաջ
վերջացնելու համար, կպարգևատրվի թե վոչ,
իսկ գոյություն ունեցող պրակտիկան պարզևա-
տրությամբ չի ընդգրկում բոլոր հորափոր խըմ-
բերը, զորոնք հաջողությամբ կատարել են ար-
տադրական առաջադրությունը:

Աշխատանքի կազմակերպման սիստեմը վոչ
միայն չի նպաստում հորափոր խումբը տվյալ
հորի վրա մինչև նրա ավարտումը ամրացնե-
լուն, այլ և հոսունության համար ստեղծում ե
բոլոր նախապայմանները:

Մանավանդ անբավարպ ե աշխատանքի
վարձատրման ներկա սիստեմը հորափորման
այնպիսի կարեորագույն տեղամասերում, ինչ-
պես խոր հորափորությունն ե, հետախուզական
հորափորությունը, մի սիստեմա, վոր հաշվի չի
առնում աշխատանքի ամբողջ բարդությունն ու
պայմանների դժվարությունները:

Ավելին, հետախուզական հորափորման մեջ
սահմանված ե մի միանգամայն սխալ սիստեմա,
վոր հակասում ե աշխատանքի մասին յեղած
հիմնական որենքներին—այն ե, բանվորին հաս-
նող աշխատավարձի 20 տոկոսը պահպատմ ե մին-
չև հորի փորելը վերջացնելը (այսպես կոչված

(դեպոզիտ), վորպես հորում աշխատանքներին
աշխատանքում պահելու բյուրոկրատական
միջոց:

Հետախուզական աշխատանքներում վարձա-
տրության գոյություն ունեցող գործարքադին
ուվագեմը ֆիկարիվ ե, վորովհետեւ տեխնիկապես
հիմնավորված նորմաներ չկան: Բանվորներին
հաստատուն աշխատավարձ ե վճարվում գործար-
քային տարիի չափով, անկախ կատարած գոր-
ծից և ընդհանրապես ամսեկան առաջարկու-
թյուններն ու պլանները կատարելու համար
խրախուսանք չկա:

Հորափորման աշխատանքների հիմնական
կազմակերպողի—հորափոր վարպետի աշխատան-
քի վճարման սիստեմը (հաստատուն ոռնիկ, վոր
հաճախ պակաս ե լինում իր ղեկավարության
տակ յեղող հորափորների աշխատավարձից, ամ-
սական պարզեցատրում, վոր ուղղակի կախված
ե հորափոր խմբի հավելյալ աշխատանքից, ան-
վըստահություն, թե հորը ժամանակից առաջ
վերջացնելու համար կպարգեւատրվի) չի խթա-
նում հորափոր վարպետի պակապը պլանը կա-
տարելու համար, նավթահորը ժամանակին հանձ-
նելու, հորափորման վորպետի համար և իջեցնում
ե նրա ունեցած ղերն արտադրության մեջ:

Հորափորման մեջ ինժեներատեխնիկական աշխատողների վճարման սխալ լինելը կայանում է նրանում, զոր անփոփող պաշտոնեյական ռոճիկ և սահմանվում առանց աշխատանքի վորակը և պլանը կատարելու չափի աստիճանի հաշվում, զոր պարզեցատրություն սահմանվում է վառման, զոր պարզեցատրություն սահմանվում է պլանը գերակատարելու համար առանց հաշվի առնելու հորի փորումը ժամանակին սկսելը և դեռևս ինժեներատեխնիկական աշխատողների աշխատանքի բարձր վարձատրության պրակտիկան վարչության ապարատներում չի խթանվում արտադրությունում աշխատող ինժեներատեխնիկան աշխատողների աշխատանքը և չի ապահովում աշխատանքի բարձր ցուցանիշները:

Նավթագործների Միության Աղբեջանի Կումբաւեն ու նրա տեղական կազմակերպությունները չեն կարողացել աշխատավորձի հարցերն իրենց ամբողջ աշխատանքի կենտրոնում գնել, չնա ապահովել նավթագործների կարեռագույն մասի—հորափոր բանվորների աշխատավարձի վճարման վերաբերվող հարցերի վրա ամենորյան հակողություն, այլ սահմանափակվել են տառիփային համաձայնությունների ձեփական բյուրո-կրատական կնքումով և հավանություն են տվել աշխատանքի վարձատրության այն սխառեմնե-

րին, վորոնք իրենց մեջ պարունակում են մատնանշված խոշորագույն թերություններն ու աղավաղումները:

Սպրկոմկուսի (Բ) Բագվի Կոմիտեն առանձնապես մատնանշում է Ազնեվթում գոյություն ունեցող դրսթյան այն աննորմալությունը, յերբ հորափորման զորուպայի վարիչը, ինժեներատեխնիկական անձնակազմը և հորափոր վարպետը գործով վոչ մի մասնակցություն չեն ունենում նորմաներ և գնահատումներ սահմանելու և աշխատավարձը կարգավորելու աշխատանքում և այդ բոլոր հարցերը դրվում են նորմայափորողի վրա, զորը դրանց լուծում և «գործառնական նորմայափորողների» հիմունքով առանց վորեվեկուալ ունենալու արտադրական պլանի կատարման ընթացքի հետ:

ԱԴՐԿՈՄԿՈՒՄԻ (Բ) ԲԱԳՎԻ ԿՈՄԻՏԵՆ ՎՈՐՈՇՈՒՄ Ե.—

1. Վերացնել աշխատանքի վարձատրության ներկա սիստեմը հորափորման բոլոր բնագավառներում: Առաջարկել Ազնեվթին և Նավթագործների Միության Աղբեջանի Կոմիտեյին մինչև սեպտեմբերի 5-ը ներքոնիշյալ դրությունների հիման վրա կնքել տարիֆային հա-

մածայնություն, այսպես, վոր աշխատավարձի նոր սիստեմը կյանքի մեջ մտցվի այս տարվա սեպտեմբերի 15-ից սկսած։

2. Նոր տիպային նորմայացուցակների հիմունքով յուրաքանչյուր հորին վերաբերվող սահմանված նորմաները անմիջականորեն հանձնել հորափորման գրուպաներին վարիչներին, նրանց վրա դնելով աշխատանքի կազմակերպման, աշխատանքի կարգավորման և աշխատավարձի ֆոնդի ծախսման համար անձնական պատասխանատվությունը։

Հորափորման գրուպաների վարիչներին իրավունք տալ 10 տոկոսի սահմաններում բարձրացնել և իջեցնել նորմաները՝ նայած տվյալ հորի հորափորման պայմաններին։

Հորափոր վարպետին իրավունք տալ ինքնուրույն կերպով 10 տոկոսի սահմաններում իջեցնել հորափոր խմբի առանձին մասնակցողների աշխատավարձը, աշխատանքին անբարեխիղ վերաբերվելու և աշխատանքի վատ վորակի համար։

Հորափոր վարպետը գրուպայի վարիչին և ներկայացնում պարզեվատրելու հորափոր խմբի առանձին մասնակիցներին։

3. Առաջարկել Ազնելիթին մինչև սեպտեմբերի 10-ը տիպային նորմայացուցակ մշակել ըստ

յուրաքանչյուր ռայոնի կառուցված խոշորացրած նորմաների հիման վրա (փորած մետր, կանդուկտորի և խողով ակասյունի իջեցում և ամրացում) այնպիս, վոր յուրաքանչյուր հօրի խուռացրած նորմաների ընդհանուր թիվը 8—10-ից չանցնի։

4. Առաջարկել Ազնելիթին և Նավթագործների Միության Աղրբեջանի Կոմիտեյին նոր տարիփային համաձայնության հիմքում դնել հետեւյալը։

ՀՈՐԱՓՈՐ ԽՄԲԻ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒՄԸ

1. Մետրի համար վճարվող աշխատանքի գործարքային վարձատրություն մտցնել կառուցված մի մետր անցնելու խոշորացրած նորմաների վրա ըստ խորության ինտերվալների, հաշվի առնելով փորվող լեռնալին տեսակներն ու նրանց գտնված տեղի խորությունը, կանդուկտորը և խողովակասյունը բաց թողնելու և ամրացնելու ժամանակի նորմաները։

Մի մետր փորելու ժամանակի նորմայի մեջ մտցնել զուտ հորափորման ժամանակը, գործիքի բաց թողնելն ու բարձրացնելը, ծոռության փոփոխությունը, լվանալն ու կարտոսաժը։

Կանդուկտորը և խողովակասյունը բաց թողնելու և ամրացնելու ժամանակի նորմայի մեջ մտցնել լայնացնելը, խողովակասյունի հավաքե-

լը, լվանալը, խողովակասյունը բաց թողնելը, ցեմենտ լցնելը, գործիք փոխելը, փորձելը և ալլ ոժանդակ աշխատանքները:

Խորության յուրաքանչյուր ինտերվալի համար մի փորված մետրի համար միջին հաստատուն գնահատում ե սահմանվում, ինչպես և գընահատում ե սահմանվում կոնդուկտորը և խողովակասունը բաց թողնելու և ամրացնելու համար:

2. Հորափորման գործի ընթացքում պատահած պարապուրդները ժամանակի նորմալի մեջ ե մտցվում, և յենթակա չեն առանձին վճարման:

Ցերկար ժամանակ ելեքտրական ուժ, հորում բաց թողնելու խողովակներ և ցեմենտ չը լինելու պատճառով առաջացած պարապուրդները, ինչպես և յեթե վարչության կարգադրությամբ հորափորության ժամանակավոր ընդհատումների համար վճարվում ե որենքի հիման վրա, ժամանակային տարիքի 50 տոկոսի չափով: Թույլ տալ լրիվ ժամանակային տօրիքի չափով վճարել հետևյալ դեպքերում:

ա) Ցերբ խողովակների, ցեմենտի, ելեկտրական ուժի բացակայության պատճառով, և վարչության կարգադրությամբ հորափորման աշխատանքի ընդհատումների ժամանակ՝ հորերը պահպանելու աշխատանքներ են կատարվում:

բ) Ցերբ կավալին լուծույթի շրջանառությունը վերականգնելու համար աշխատանքներ են կատարվում, հորափոր խմբից անկախ պատճառներով կավալին լուծույթը անդադար յերկար ժամանակ կորչելու պատճառով:

գ) Ցերբ հորափորման մեջ ընդհատումներ են լինում շատրվանների և հրդեհների պատճառով, վոր տեղի են ունենում ժայթքումների հետևանքով—ընդմիջումներ հորափոր խմբից անկախ պատճառներով, և յերբ քամին պոկոտում ե բուրգը:

3. Հորափորման փաստական տևաղությունը վորոշելիս՝ յերկրորդ կետում ցույց տրված աշխատանքները և հորում աշխատանքի ընդհանուր որացույցային ժամկետը կատարելու համար գործադրված ժամանակը—հանվում ե:

4. Ցեթե հորափոր խմբի պատճառով ավելանում են ծոռության համար սահմանված նորմաները (բացի այն գեպքերից, յերբ ժամանակին չի արվում չափումը), հորափոր խումբը պարտավոր է վարչության ցուցմունքով կատարել ծոռությունն ուղղելու բոլոր աշխատանքները՝ առանց առանձին վճարի, և ժամանակի նորմայի մեջ մտցնելու:

5. Հորափորման ժամանակին ու ժամկետից առաջ ավարտումը, աշխատանքների կատար-

ման վորակը բարձրացնելը և ավյալ հանքահորում սկզբից մինչև վերջը հորմափորման պարտիան ամրացնելը խրախուսելու համար մտցնել պարզեատրում—

ա) Նավթահորի փորումը ժամանակին ու ժամկետից առաջ ավարտելու համար.

բ) Ծոռության սահմանված նորման իջեցնելու համար:

Հորափորումը ժամանակին ավարտելու համար պարզեների չափը սահմանել հետեւյալը.

1-ին կարգի նովթահորերի համար	7%
2-րդ " "	10%
3-րդ " "	14%

Հորափորումը ժամանակից առաջ ավարտելու համար պարզեների չափը մեծացվում է մինչև 10 տոկոսի արագացման սահմաններում:

Առաջին կարգի նկատմամբ	1%
Յերկրորդ "	$1\frac{1}{2}\%$
Յերրորդ "	2%
10 տոկոսից ավելի արագացնելու համար	
Առաջին կարգի նկատմամբ	$1\frac{1}{2}\%$
Յերկրորդ "	$2\frac{1}{2}\%$
Յերրորդ "	3%

ամեն մի տոկոսին:

Ծոռության նորման իջեցնելու ամեն մի աստիճանի համար պարզելու և վճարվում ըստ նավթահորերի.—

Առաջին կարգին 5% -ի չափով

Յերկրորդ " 8% -ի "

Յերրորդ " 11% -ի "

Պարզեների սահմանված չափերը հաշվում են տվյալ նավթահորի ընդհանուր գնահատությունից:

6. Յերբ նավթահորը ժամանակին է փորփում կամ ժամկետից առաջ, առանց վորեն ավարիայի, փորման պարտիային հասանելիք պարզելի չափը կրկնապատկվում է:

7. Հորափորումը ժամանակին ու ժամկետից առաջ ավարտելու համար պարզեները բաշխվում են հետեւյալ կարգով.—

Հորափորներին 60 տոկոս.

Արգելակողներին 20 տոկոս.

Բանվորներին 20 տոկոս պարզեների գումարից:

Հանձնարարթեք Ազնեվթին ու Նավթագործների Միության Ադրբեյջանի տարիփային հա-

մաճայնությամբ ճշտել վերափորելու ժամանակի համար հորափոր պարտիայի վճարման կարգը:

Հանձնարարել Ազնեվթին ու Նավթագործների Միության Աղբկոմիտեյին սահմանել կոմբինացրած յեղանակով փորող, պտուտակաչին ու տուրքինային հորափորման բրիգադների մեջ պարգևների բաշխման կարգը:

8. Պարգև ստանալու իրավունքը կորցնում են այն բանվորները, վորոնք արձակված են պրոգուլի և ներքին կարգապահության կանոնները խախտելու համար, այլ և այն բանվորները, վոր հորից հեռացել են մինչև հորափորումը վերջացնելը՝ բացի այն դեպքերից, յերբ հորից հեռացել են հիվանդություն պատճառով և կանչվել են Բան.-Գյուղ. Կարմիր Բանակը:

9. Խոր հորափորման և մանավանդ տուրքինային հորափորման յուրացումը խթանելու համար սահմանել աշխատանքի վարձատրման հետեյալ սկզբունքները.—

ա) Խոր հորափորման մեջ—մինչև յուրացրած խորությունները վարձատրել գործարքային կերպով ըստ առանձին մշակված նորմաների:

Վոչ յուրացրած խորություններում թույլ տալ ժամանակային պարգևատրման սիստեմը՝

վճարելով ըստ յերրորդ կարգի գործարքային տարիփով, արտադրական առաջադրության կատարման աստիճանից կախված:

Ամսական առաջադրությունը լիովին կատարելու համար պարզեատրել գործարքային տարիփի 25 տոկոսի չափով:

Խողովակասունը ժամանակին ու ժամկետից առաջ իջեցնելու համար պարգևատրել հորերի կառուցվածքին համապատասխան միենույն հիմունքներով, ինչպես սովորական հորափորման ժամանակ:

Ծոռության սահմանված նորման իջեցնելու համար սահմանել պարգևների բարձրացրած տոկոս:

Հանձնարարել Ազնեվթին ամեն մի ռայոնի համար սահմանել չյուրացը և խոր հորափորման շերտերն ու հորիզոնները.

բ) Տուրբինային հորափորման մեջ—վարձատրել միենույն սկզբունքներով, ինչ պտուտակայինի մեջ:

Հանձնարարել Ազնեվթին առանձնապես մըշակել տուրբինային հորափորման նորմաները:

Հաշվի առնելով տուրբինային հորափորման մեջ զբաղված բանվորների առանձին վորակափորումը, հանձնարարել Ազնեվթին ու Նավթա-

գործների Միության Աղբկոմիտեյին տասն որ-
վա մեջ վերանայել նրանց համար սահմանված
տարիֆային դրույքները:

10. Հետախուզական աշխատանքների պլանի
կատարումը և 1934—35 թվերի ֆոնդերի
սախալատրաստությունն ապահովելու, հորա-
փորման կադրերն ամրացնելու և յեղած ծռում-
ները լիկվիդացիայի յենթարկելու համար հե-
տախույզ հորափորման մեջ սահմանել աշխա-
տանքի վարձատրության հետևյալ սիստեմը.—

ա) Մացնել աշխատանքի վարձատրման ժա-
մանակային-պարզեցատրման սիստեմ, վճարելով
ըստ գործարքային տարիֆի և ամսեկան առաջա-
դրությունը կատարելու համար պարզեցատրելով
հարյուր տոկոս. վերին ինտերվալում կատա-
րածի համար զործարքային տարիֆի 20 տոկոս,
ներքին ինտերվալում 30 տոկոս:

բ) Հաշվի առնելով հեռավորությունը, աշ-
խատանքի բարդությունը և ծանր կլիմայական
ու կուլտուրակենցաղային պայմանները՝ սահմա-
նել տարիֆի հաստատուն հավելում հեռավորու-
թյան համար, առաջին գրուպպայի հետախու-
զութերի համար 20% և 2-րդ գրուպպայի հե-
տախուզութերի համար 30% :

Հետախուզութերի բաշխումն ըստ գրուպպա-
ների կատարել տարիփային համաձայնությամբ:

գ) Ամեն մի խողովակասյունն իջեցնելուց
հետո հորափորման վորակի բարելավումը խթա-
նելու համար, ծռության սահմանված նորման
իջեցնելու համար պարզեցնելու ամեն մի սատի-
ճանին գործարքային տարիֆի գումարի 10% -ի
չափով, սյուներն իջեցնելու և ամրացնելու նո-
կատմամբ կառուցվածքի համեմատ աշխատանք-
ները ժամանակին կատարելու համար պարզեա-
տրել միևնույն սկզբունքներով, ինչ վոր շահա-
գործման հորափորման մեջ հորափորությունն
ավարտելու համար:

ՀՈՐԱՓՈՐ ՎԱՐՊԵՏ

1. Սեպտեմբերի 1-ից մացնել Ծանր Ար-
դյունաբերության Ժողկոմի հրամանով սահման-
ված նոր պաշտոնական դրույքներ հորափոր
վարպետների համար:

2. Վորպես կանոն սահմանել, վոր հորա-
փոր վարպետի աշխատավարձը պետք ե առնը-
վազն $10—15\%$ բարձր լինի իր ղեկավարած
պարտիալի հորափորների աշխատավարձից:

3. Պարզեատրել հորափոր վարպետներին
ամսական առաջադրությունը գերակատարելու
համար, հորերը ժամանակին ու ժամկետից
առաջ ավարտելու համար, այլ և սահմանված

Նորմայի հանդեպ ծռության չափն իջեցնելու
համար:

4. Ազնեվթն ու Նուվթագործների Միու-
թյունը պետք է մշակեն և գործադրության
մէջ մտցնեն հորագիր վարպետի պարզեցածը-
ման տախտակ՝ ամսական առաջադրությունը
գերակատարելու համար:

5. Պարզեների հետեւյալ չափերը սահմա-
նել. — ավտոմատներն ու կարգավորիչները
պարտադիր կերպով ոգտագործելիս ծռությունը
կրճատելու համար սահմանված նորմայի դիմաց
ամեն մի աստիճանին ըստ նավթահորերի հետեւյալ
չափերով —

Առաջին կարգին	30%
Յերկրորդ	» 5 »
Յերրորդ	» 7 »

6. Սահմանված վարակը պահպանելիս
հանքահորը ժամանակին ավարտելու համար
հորագիր վարպետներին պարզեցածը —
Առաջին կարգին ամսական ոռճկի 40—60%
Յերկրորդ
 » » » 80—120 » |

Յերրորդ

» » » 150—250 »

Նավթահորի փորումը ժամանակից առաջ
ավարտելու համար լրացուցիչ պարզեցածը —

մինչև 100%-ի սահմաններում —

Առաջին կարգին	30%
Յերկրորդ	» 5 »
Յերրորդ	» 8 »

և 100%-ից ավելի բարձր արագացնելու դեպքում
մի տոկոսին —

Առաջին կարգի ամսական ոռճկի	50%
Յերկրորդ	» » 8 »
Յերրորդ	» » 12 »

Ավարիայի ամեն մի դեպքի համար, վրի-
լիկվիտացիան մինչև 24 ժամ ե քաշում, ամսա-
կան պարզեցածը մինչև 250%: Լիկ-
վիդացիան մինչև 48 ժամ տեղ ավարիաների
համար պարզեցած իջեցնում ե 500%: Նավթահորը
ժամկետին կամ ժամկետից առաջ ավարտելու
դեպքում կատարված պահումները վերադար-
վում են հորագիր վարպետին:

Յերբ նավթահորը փորվել ե առանց վորեե
ավարիայի, ժամկետին կամ ժամկետից առաջ
ավարտելու պարզեցած կրկնապատկվում ե:

**ՀՈՐԱԳՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՋ ԱՇԽԱՏՈՂ ԻՆԺԵՆԵՐԱ-
ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԼ**

1. Սեպտեմբերի մեկից հորագիրության
ինժիներատեխնիկական աշխատողների համար
Ծանր Արդյունաբերության ժողովածատի հրամա-

նով սահմանված պաշտոնեյական դրույքները
մտցնել։ Ազնեվլթի հորափորման կազմակերպչա-
կան կառուցվածքի առանձնատկությունների
առնչությամբ հրամանի մեջ մատնանշված ցու-
ցակի մեջ մտցնել հետևյալ աշխատողներին.
հորափորման գրուպպայի ինժեներներին—300-ից
մինչև 500 ռուբի, փորող ստանոկները հափա-
քող մեքենավարին—200-ից մինչև 375 ռուբի,
ավարիաների, ցեմենտելու գործի շաղախի, փո-
րող դուրերի գործի իժեներներին—350-550
ռուբլի։

2. Դրույքները սահմանվում են միացու-
թյան կառավարիչի կողմից՝ յելնելով յուրաքան-
չյուր տվյալ աշխատողի արտադրական պլանը
քանակական և վորակական ցուցանիշներով
կատարելուց, աշխատանքի հաջողությունից
վորակից։

Հստ կիսամյակների հանքի դիրեկտորը յու-
րաքանչյուր ինժեներատեխնիկական աշխատո-
ղի անցյալ ժամանակամիջոցի արտադրական գոր-
ծունեյության գնահատական և տալիս, դրույ-
քը բարձրացնելու կամ իջեցնելու նպատակով
միացության կառավարչին ներկայացնելու հա-
մար։

Այն դեպքում, յերբ տվյալ աշխատավորը
գործով չարդարացրեց բարձրացրած ռոճիկը,

հանքի դիրեկտորը իջեցնում և բարձրացրած
դրույքը հասցնելով կոլպայմանագրով սահմա-
նածի չափին։

3. Հորը փորման մեջ մտցնելու և մետ-
րաժի պլանը գերակատարելու համար, հորը շա-
հագործման հանձնելու պլանը պարտադիր կեր-
պով կատարելու դեպքում, շահագործական ինք-
նարժեքը իջեցնելու համար—պարգեպատրու-
թյունն և սահմանվում հետեւալ աշխատողների
համար.—Գրուպպայում վարիչին, վարիչի տե-
ղակալին (ավագ ինժեներ) վարիչի հերթափոխ-
ներին, հորափորման ինժեներներին և գոր-
ծիքները վորող վարպետին։

Հորափորման գրասենյակում—պլանագործ ին-
ժեներին, պլանավոր ինժեների ոգնականին, փոր-
ման ինժեներներին (ավագ ինժեների, ցեմենտելու
գործի, շաղախի, սարքավորման, փորող դուրե-
րի գործի) և գործիքները վորող վարպետին։

4. Հանձնարարել Ազնեվլթին և նավթա-
գործների Միության Աղբկոմիտեյին պարգեպ-
ներն ու նրանց չափը հաշվելու կարգը սահմա-
նել այսպես, վոր ինժեներատեխնիկական աշ-
խատաղների պարգեպների չափը պլանային ցու-
ցանիշները զգալիորեն գերակատարելու դեպքում
մի ամսում համար ամսեկան դրույքին։

5. Ավարիաների դեմ տարվաղ և ավարիաների վերացումն արագացնելու համար մղվող պայքարը խթանելու համար սահմանել, վոր ամսական պարզեվը, ավարիաները վերացնելու համար գործադրվող ժամանակը սահմանվածից անցնելու դեպքում, պետք է խիստ իջնի:

6. Հորավորման զբասենյակի կառավարիչին իրավունք տալ արտադրության մեջ նոր տեխնիկան չյուրացնելու համար (ավտոմաների, ֆասոնային դուրերի ոգտագործում և այլն) առանձին ինժեներեալիքներական աշխատողների պարգևը 30 տոկոսի սահմանում իջեցնել:

* * *

1. Առաջարկել Ազնեվթին և Նավթագործների Միության Աղրկոմիտեյին տարիքային համաձայնության մեջ նախատեսել հորավորության մեջ՝ ներկայումս փորվող հորերի նկատմամբ աշխատավարձի նոր սիստեմների կիրառման կարգը:

2. Առաջարկել Ազնեվթին և Նավթագործների Միության Աղրկոմիտեյին մի ամսվա ժամկետում վերացնել հորավորման ոժանդակող աշխատողների աշխատավարձի սիստեմը:

1. Ելեկտրոմանայուների
2. Փականագործների

3. Հյուսների

4. Գործիքների գործակատարների
5. Կավի գործարանի աշխատողների
6. Զ դողների
7. Շոգֆեր—եքսպեդիտորների:

3. Առաջարկել Ազնեվթին և Աղր. Կ. Կ. (Բ) Բագկոմի կազմերի բաժնին մի ամսվա ընթացքում վերանայել հորավորության գրասենյակում և գրուպպաւններում աշխատող նորմավորողների պաշտոնը ինժեներներով և տեխնիկներով փոխարինելու, նորմավորելու աշխատանքին վերադարձնելով այն նորմավորողներին, վորոնք ուրիշ աշխատանքի յեն փոխադրված:

4. Առաջարկել Նավթագործների Միության Աղրկոմիտեյին, կուսակցության ռայկոմներին և Ազնեվթին հորավորության մեջ աշխատավորձի նոր սիստեմ մտցնելու շուրջը մասսայական բացատրական աշխատանք ծավալել, ապահովելով այդ սիստեմի յուրացումը հորավորության յուրաքանչյուր բանվորի կողմից:

Աղր. ԿԿ (Բ) Բագկոմն առաջարկում են անշարժ, բյուրոկրատական և հետադիմական տարրերի դեմ վճռական պայքար մղել, վորոնք, անկառակած, կփորձեն նոր սիստեմն արագությամբ և ճշտությամբ կյանքի մեջ մտցնելու գործին դիմադրություն ցույց տալ:

Նոր սիստեմի մտցնելը պետք է ապահովի
աշխատանքի արտադրողականության վճռական
վերելքը ու նոր հրապարակներում 300 նոր
նավթահորեր գործի գցելու կուսակցության և
կառավարության առաջադրությունների իր ժա-
մանակին կատարումը:

5. Առաջարկել Աղբկոմկուսի (թ) Բագկոմի
ագիտմասսրաժնին և Ազնեվթհրատին յերկու
տասնորյակի ընթացքում հրատարակել յերեք
լեզուներով սույն վորոշումը՝ տարիքային համա-
ձախութեան հետ միասին, հանրամասչելի նոր
սիստեմը բացատր-ղ հաշվետեսական աղյուսակ-
ներ ունեցող թերթիկներ, այդ նյութերով ապա-
հովելով հորափորության լուրաքանչչուր բան-
վորին:

Աղբկոմկուսի (թ) Բագկոմ

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՐԱՓՈՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵԶ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԳՈՐԾԱ-
ՎԱՐՁԱ-ՊԱՐԳԵՎԱՅՑԻՆ (ՍԴԵԼՆՈ-ՊՐԵՄԻԱԼՆԻՅ)

ՎԱՐՄԱՆ ՍՐԱՑԵՄԻ ՄԱՍԻՆ 1933 թ. ՀԱՄԱՐ

1. Ծահագործական և շահագործականա-
խուզական հրապարակների վրա պատական և
տուրբինային հորափորության բոլոր աշխատանք-
ների համար հորափոր խմբերը վարձատրու-
թյուն են ստանում ուղղակի անուանման գոր-
ծավարայինի սկզբունքով:

Ժամանակի և գնահատությունների նորման
սահմանվում ե հորափորության ամեն 1 մետրի
համար՝ հաշվի առնելով փորվող լեռնային տե-
սակն ու նրանց գտնվող տեղերը և առանձին
հորի մեջ կոնդուկտորի իջեցումը և խողովակա-
պյունի ամրապնդումը:

2. Հորափոր խումբն իր ամբողջ կազմով,
վորը վորոշվում ե հերթափոխ աշխատանքի
հաստատված գրաֆիկայով, ամրացվում ե տըգ-
յալ հորին՝ հորը փորելու ամբողջ ժամանակամի-
ջոցի ընթացքում:

3. Բոլոր հորերը բաժանվում են յերեք
կատեգորիայի՝ հորափորության աշխատանքների

բարդության տեսակով, վոր կապակցված են
ամբողջ հորի փորման հետ (հավելված № 1):

4. Նախքան հորափոր խմբի կողմից հորը
փորելը գրուպպայի վարիչը, համաձայն տիպա-
յին խոշորացրած նորմայի, տվյալ հորի փորելու
նարյադ ե տալիս: Նարյադում պարտադիր կեր-
պեվ ցույց ե տրվում:

1. Հորափոր խմբի անձնական կողմը ըստ
արհեստների:

2. Հորը փորելու արտադրական առաջա-
դրանքը:

ա) Հորի №-ը, հորափորության խմբակը և
ռայոնը:

բ) Խորությունը (հորիզոն):

գ) Տվյալ հորի փորելու ժամանակի գումա-
րավին նորման:

դ) Տվյալ հորի գումարային գնահատու-
թյունը:

յե) Հորը իր ժամկետին ավարտելու և
ծոռությունը 1°-ով պակասացնելու համար նշա-
նակած պարզեի բացարձակ չափերը:

զ) Հորի կոնստրուկցիան (այունների տրա-
մագիծը և նրանց բաշմակների խորությունը,
ջաւը փակելու միջոցը և դուրերի չափը):

ե) Հորի կարգը (աշխատանքի բարդության
աստիճանը):

ը) Սարքավորման տիպը:

3. Հորափորման սկսելու և ավարտելու
որացուցային ժամանակը:

4. Աշխատանքի պայմանները:

ա) Խորությունը ինտերվալով մի մետր
փորելու ժամանակի նորման և սյունների (կոն-
դուկտոր, ջուրը փակող և շահագործական խո-
ղովակասյունների) ամրապնդման ժամանակի նոր-
մանները:

բ) Խորությունը ինտերվալով մի մետր փո-
րելու գնահատությունը և կոնդուկտորի և խո-
ղովակասյունների ամրապնդման գնահատու-
թյունները:

գ) Հորափորման վորակի տեխնիկական նոր-
մանները (թույլ տրվող ծոռության նորման):

5. Նարյագը ստորագրում ե հորափորման
գրուպպայի վարչությունը:

6. Նարյագի վերաբերմամբ յեղող բոլոր
վիճելի հարցերը և տարածայնությունները
վճար և են գնահատությունների հանձնա-
ժողովում:

5. ա) 1 մետր հորափորման ժամանակի
նորմայի մեջ մանում ե վորոշ ինտերվալներով
խորության զուտ փորումը, հաշվի առնելով
գրուպպայի հողի ամրության մետրների թիվը և

տվյալ ինտերվալի խորության հետ կապակցված աղջոր աշխատանքների վրա վատնված ժամանակը—ինչպիսին ե գործիքի իջեցնելն ու բարձրացնելը, ծռության չափելը, լվանալը և կառուտաժը:

բ) Կանդուկտորի յեվ խողովակասյունների ամրացնելու ժամանակի նորմայի մեջ մնում են արտադրանքի ժամանակի հետեւյալ աշխատանքները.—փորձնական խողովակասյունի իջեցումը, լայնացումը, ոքսադնի խողովակների կոլենի մեջ հավաքումը, ցեմենտով լցնելը, գործիքի փոխումը, ցեմենտի փորելը և հերմետիկ ու ջուր փակելու փորձերը, նմանապես պրեվենտերների ու կողպեքների սարքավորման վրա տարած աշխատանքի ժամանակը:

Ծանոթություն. — Լայնացնելու վրա գործադրվող ժամանակը, ոքսադնի խողովակների հավաքումը և գործիքների (մոմերի) փոխելու վրա զործադրվող ժամանակը հաշվի ե առնվում այն դեպքում, յերբ նրանք տեղի ունեն տվյալ հորում:

6. Գործարքային գնահատության հաշվի առնելիս հորափոր բանվորների խմբի 7 ժամվարանվորական որը գնահատվում ե հետեւյալ տարիի փայտին դրույքով.

Ա. Բ. Հ. Ե. Ս. Հ.

	Հ Ա Ր Ե Բ Ի Ւ Կ Ա Ր Գ Վ Հ	Հ Ա Ր Ե Բ Ի Ւ Կ Ա Ր Գ Վ Հ	Հ Ա Ր Ե Բ Ի Ւ Կ Ա Ր Գ Վ Հ
1-ին կարգ	2-րդ կարգ	3-րդ կարգ	4-րդ կարգ
Տարիփային դրույքուները ուսութինելով և կողպեքներով			
	Ժամանակակից դրույքուները	Ժամանակակից դրույքուները	Ժամանակակից դրույքուները
Հորափ, 2-րդ ձեռքի	6,00	7,50	—
» 1-ին »	—	—	6,80 8,50
» բարձր գորակի	—	—	— 8,00 10,00
Արգելակող	4,80	6,00	4,80 6,00 4,80 6,00
Հորափոր բանվոր .	3,80	4,75	3,80 4,75 3,80 4,75

Հորափոր բրիգադայի աշխատանքի գործարքային ժամի արժեքը.

I կարգի հորում . 3 ռ. 20 կ.
II » » . 3 » 43 »
III » » . 3 » 64 »

7. Հորափոր խմբի վաստակի բաշխումը առանձին մասնակցողների մեջ կատարվում է հարաբերական կերպով՝ տարիփային դրույքով և աշխատած գործարքայինի ժամանակով.

8. 1) Հորափորման գործի ընթացքում պատահած պարապուրդները ժամանակի նորմայի

մեջ են մտցնվում, և յենթակա չեն առանձին վճարման:

2) Յերկար ժամանակ ելեկտրական ուժի բացակայության, խողովակներ և ցեմենտ չինելու պատճառով առաջացած պարապուրդները, ինչպես և վարչության կարգադրությամբ հորագորության ժամանակավոր ընդհատումների համար վճարվում են որենքի հիման վրա, ժամանակային տարիքի 50 տոկոսի չափով:

Լրիվ ժամանակային տարիքի չափով վճարելը կատարվում է հետևյալ դեպքերում.

ա) Յերբ խողովակների, ցեմենտի, ելեկտրոներգիայի բացակայության պատճառով, և վարչության կարգադրությամբ հորագորման աշխատանքի ընդհատումների ժամանակ, հորերը պահպանելու աշխատանքներ են կատարվում.

բ) Յերբ կավալին լուծույթի շրջանառությունը վերականգնելու համար աշխատանքներ են կատարվում, հորագոր խմբից անկախ պատճառներով կավալին լուծույթը անդադար լերկար ժամանակ կորչելու և նույնպես ելեկտրոներգիայի բացակայության ժամանակ ավարյաների վրա աշխատելու համար.

գ) Հորագոր խմբից անկախ հորի շատրվանելու կամ հրդեհի պատճառով, վորը տեղի ե

ունենում ժայթքումների հետևանքով հորագորման դադարեցնելու համար, նույնպես և քառուց բուրգի տապալման դեպքում:

3. Հորը փորելու փաստական տեղությունը վորոշելու դեպքում հանվում են հորի փորելու որացույցային ժամկետից 2-րդ կետում ցուց արված պարապուրդի և աշխատանքի ժամանակները, նույնպես և շահագործական սյունի մեջ ժակեր փորելու վրա վատնած ժամանակը:

9. Հորագորման սկիզբը համարվում է հորագոր գործիքի իշեցման առաջին որը:

Հորագորման վերջը համարվում է շահագործական խողովակայունի իշեցնելու և հորի լվացումից հետո հորագոր խողովակների հանելու որը:

10. Ավարիայի վերացման վրա վատնած աշխատանքի ժամանակը, վորը տանում է հորագոր բրիգադը (հերթափոխ խումբը)՝ չի վճարվում: Մնացած բրիգադներին (հերթափոխներին) ավարիաների վրա աշխատած ժամանակի համար վճարվում է ժամանակավարձային տարիքով:

11. Հորագոր խումբը պարգևատրվում է հորագորման վորակի, այսինքն, վորոշած նոր-

մաների սահմաններում — ծռությունը՝ պակսեց-
նելու ներքոհիշալ չափերի համար.

ա) Թույլատրվող ծռության նորմաները
սահմանվում են հետևյալները.

		Հրապարակների ու սայոնների համար		
Արդյունքային միջնական միջակային մաս	Որդների մաս	1. Կարա-Զու- խուր	2. Ռամանի. Լենոնյան	3. Կալա-Մար- դաքյան
0—300	1,25°	1,50°		2,50°
300—400	1,50	1,75		2,75
400—500	2,00	2,25		3,25
500—600	2,50	2,75		3,75
600—700	3,00	3,50		4,50
700—800	3,50	4,25		5,25
800—900	4,00	5,00		6,00
900—1000	4,50	6,00		7,00
1000—1100	6,00	7,00		8,00
1100—1200	7,00	8,00		9,00
1200—1300	8,00	9,00		10,00
1300—1400	9,00	10,00		11,00
1400—1500	10,00	11,00		12,00
1500—1600	11,00	12,00		13,00
1600—1700	12,00	13,00		14,00
1700—1800	13,00	14,00		15,00
1800 մետր և բարձր առանց փո- փոխութան	14,00	15,00		16,00

բ) Տուրբինային հորափորման, նույնակա-
և ավտոմատներով (Խիլդի, Սկվորցովի, Բելե-

զովսկու) աշխատելիուն՝ ծռության համապատաս-
խան սահմանները չպետք ե գերազանցեն այն
չափերի կեսից, վորոնք ցույց են տրված սույն
Ը-ի «ա» կետի մեջ, իսկ Շահնազարյանի ըե-
գուլյատորի համար այդ նորմաների 75 տոկոսի
չափով:

12. Վարչությունը պարտավորվում է ծռու-
թյունը չափել առանց բացառության բոլոր փոր-
վող հորերում հետեւյալ կարգով.

ա) 1-ին և 2-րդ կարգի հորերի համար
փորվելու ընթացքում 4 անգամից վոչ պակաս:

բ) 3-րդ կարգի հորերի համար ամեն մի
100 մետր փորելուց հետո:

13. ա) սույն կանոնադրությամբ պայմա-
նավորված ծռության սահմանակին պակասեցվող
ամեն մի աստիճանի համար հորափոր խումբը
պարզեատրվում է 1-ին կարգի հորի համար գոր-
ծավարձայնից դուրս 50 տոկոսով.

2-րդ կարգի հորի համար գործավարձայնից
դուրս 8 տոկոսով:

3-րդ կարգի հորի համար գործավարձայնից
դուրս 11 տոկոսով:

բ) ծռության նորման պակասեցնելու,
բայց տվյալ հորի փորելու ժամանակի նորման
չկատարելու դեպքում, ծռությունը պակասեց-

նելու համար համնող պարզեի 5 տոկոսով պահանջվում ե հորափորման ժամանակի նորմայի ամեն մի աստիճանի պակասեցնելու դեպքում։

գ) վերոհիշյալ պարզեի բաշխումը հորափորման մասնակիցների մեջ կատարվում է հետևյալ սկզբունքով։

Հորափորներին—ամբողջ պարզեի	60%
Արգելակողներին—ամբողջ պարզեի	20%
Հորափոր խմբի բանվորներին—ամբողջ պարզեի	20%

14. Նարյադի մեջ ցույց տրված ծոռոթյան նորման բարձրացնելու դեպքում հորափոր խումբը պլուտավոր ե վարչության ցուցմունքով, ծոռոթյան վերացման ամբողջ աշխատանքը կատարել (վերափոխել) առանց առանձին վճարի։
§ 12-ի պայմանները չպահպանելու դեպքում վճարը տրվում է ժամանակավարձավին տարիի վորագույն պայմանական վարչությունը։

Ծոռոթյունը կարգավորելու վրա վատնած ժամանակը չի ափելացնում վոչ ժամանակի նորման, վոչ ել նարյադի գնահատությունը։

15. Սահմանված ժամկետին հորի փորելը հաջող ավարտելու համար, պահպանելով աշխատանքի սահմանված վորագի (ծոռոթյունը) պարզե ե նշանակում։ 1-ին կարգի հորի համար—7 տոկոս, 2-րդ կորգի հորի համար—10 տոկոս, և 3-րդ կարգի հորի համար—14 տոկոս

գործարքային վարձատրությունից դուրս, վորը հաշվում է փաստորեն փորած մետրները՝ բազմապատկելով համապատասխան ինտերվալների ու բաց թողնված խողովակների գնահատման վրա, ինչպես վոր ամրացման գնահատումներն են սահմանում։

Ծանոթություն.—Հորի ավարտման սահմանված ժամկետը համարվում է նարյադի մեջ վերջին գրանցված ժամկետը։

16. Ժամկետից առաջ հորի ավարտելու համար, այսինքն, նշանակված ժամկետից առաջ հորի փորումն ավարտելիս, աշխատանքի սահմանված վորագը պահպանելիս, սահմանվում է լրացուցիչ պարզեատրում հետեւյալ չափերով։

Ամեն 1 տոկոս արագացման համար գործարքային վարձատրությունը՝ տվյալ հորի վրա ավելանում է

1-ին կարգ.՝ 10%-ի սահմանում	1%
10%-ից ավելի բարձր	1,5%
2-րդ կարգ.՝ 10%-ի սահմանում	1,5%
10%-ից ավելի բարձր	2,5%
2-րդ կարգ.՝ 10%-ի սահմանում	2%
10%-ից ավելի բարձր	3%

17. Տվյալ հորի փորելու ժամանակին կատարման կամ գերակատարման դեպքում, միաժամանակ բարձրացնելով ծոռոթյան համար վո-

բոշած սահմանային նորման, պարզեցի այն գումարը, վորը հասնում է հորափոր խմբին հորժամանակին կամ ժամանակից առաջ ավարտելու համար, պակասում է 25 տոկոս սահմանված նորմայի դեմ ծռության ամեն 1 տոկոս բարձրացնելու համար:

Պարզեցի իջեցումը կատարվում է հետևյալ սկզբունքով.

Հորափորներին	60%	իջեցման գումարից
Արգելակներին	20%	իջեցման գումարից
Բանվորներին	20%	իջեցման գումարից

18. Հորի փորելը ժամկետին կամ ժամկետից առաջ հաջող կերպով ավարտելու, տվյալ հորի փորման ամբողջ ժամանակամիջոցում առանց վորեւ ավարիա ունենալու դեպքում, սույն կանոնադրության § 15 և 16-ի համաձայն, հորափոր խմբին համուզ պարզեց տվելանում և 2 անգամ:

19. Հորը ժամկետին ու ժամկետից առաջ ավարտելու համար համուզ պարզեց գումարի բաշխումը հորափոր խմբի մասնակցողների մեջ կատարվում է հարաբերական կերպով տարիֆային դրույքների և աշխատած որերի համեմատ:

20. Գործարքման և ներքին կարգապահության կանոնները խախտելու համար բանվորին

հեռացնելու դեպքում կամ նրա հորափորման աշխատանքից հեռանալը—վերջնական հաշիվը տեսնելիս բանվորին զրկում է ծռության նորմայի պակասեցնելու և հորի ժամկետից առաջ ավարտելու համար տրվելիք պարզեներից:

21. Վարչությունը բանվարների հետ լիովին հաշիվ է տեսնում հորի փորման վորակի (ծռության, համաձայն վերջին չափումի), համաձայն սույն կանոնադրության §§ 11 և 13-ի, մինչև հորափորման ավարտումը հետևյալ դեպքերում.

1) աշխատավորին (Աշխատանքի Որենսգրքի հոդ. 47) «ա» և «յե» կետերի հիման վրա հեռացնելիս.

2) բան-Գյուղ. Կարմիր-Բանակ կանչվելու դեպքում.

3) բժշկա-վերահսկիչ հանձնաժողովի վորոշման հիման վրա ստիպված մեկնելու դեպքում:

22. Գրուպպայի վարիչին իրավունք է արվում, համաձայն աշխատանքի պայմանների, 10 տոկոսի սահմաններում բարձրացնել կամ իջեցնել տվյալ հորի աշխատանքների նորման և գնահատությունը:

Ծանօթություն.—Նորմայի և գնահատությունների բարձրացումն ու իջեցումը

գրանցվում ե նարյադի մեջ։ Գնահատության իջեցումն իր ուժը չի տարածում արդեն կատարված աշխատանքների վրա։

23. Հորափոր վարպետին իրավունք ե տրվում ինքնուրույն կերպով 10 տոկոսի սահմաններում պակսեցնել հորափոր խմբի առանձին մասնակցողների աշխատավարձը՝ դեպի աշխատանքն անբարեխիղճ վերտբերմունք ցույց տալու ու գործի վատ վորակի համար և գրուպպայի վարիչին ներկայացնել հորափոր խմբի առանձին մասնակցողներին պարզեցնելու համար։

24. Վարչությունը հորափոր խմբի հետ վերջնահաշիվ ե կատարում փորված հորի ավարտումից 10 որից վոչ ուշ։

Սույն կանոնադրությունը ուժի մեջ ե մանում 1933 թ. սեպտեմբերի 15-ից։

Աղնեվք
Միություն

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՐԱՓՈՐՄԱՆ ՄԵԶ ԱՇԽԱՏՈՂ ԻՆԺԵՆԵՐԱ-ՏԵԽ-ՆԻԿԱԿԱՆ ԱՆՁՆԱԿԱԶՄԻ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՊԱՐԳԵՎԱՏՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ.

§ 1

1. 1933 թ. սեպտեմբերի 1-ից ինժեներատեխնիկական աշխատավորների վարձատրությունը վորոշվում է ստորև ցույց տրված սահմաններում ամեն մի պաշտոնի համար առանձին՝ միացության վարիչի կողմից (հանքի ղեկատորի ներկայացնելուց հետո), տվյալ աշխատավորի կողմից արտադրական պլանի վորակական և քանակական ցուցանիշների, աշխատանքի հաջող վորակի կատարման կապակցությամբ։

ՀՈՐԱՓՈՐՄԱՆ ԻՆԺԵՆԵՐԱ-ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՌՈՋԻԿՆԵՐԸ

Գրուպպայի վարիչ	450—700
Գրուպպայի ավագ ինժեն. (վարիչի տեղ.) .	450—650
Գրուպպայի վարիչի ավագ ողն.	325—550
Գրուպպայի ինժեներ	300—500
Գորսացող վարպետ	350—600
Հորափոր վարպետ	225—450

Ստանոկների	մեքենավար	200—375
Հորափոր.	գրասենյակի	գլավոր ինժեներ
»	»	(խոշոր հանքի)
»	»	(միջակ հանքի)
Գլւ.	ինժեների	(խոշոր հանքի) ոգնական
»	»	(միջակ հանքի) ոգնական
Ավարիաների,	կավալուծուցիթի	լցնելու, դու-
րերի,	սարքավորումների	վրա աշխատող
ինժեներ		350—550
Նորմավորման	ինժեներ	300—500

2. Հանքի դիրեկտորը կես տարին մի անդամ ամեն մի ինժեներին. աշխատավորի անցած ժամանակաշրջանի արագորական գործունեյության գնահատականն ե կատարում՝ Միացության վարիչին ներկայացնելու համար՝ աշխատավորի վարձատրությունն բարձրացնելու կամ իջեցնելու համար։

3. Այս գեպքում, յերբ տվյալ աշխատավորը գործով չարդարացրեց ոռճիկի բարձրացումը, հանքի դիրեկտորը բարձրացրած աշխատավարձը իջեցնում ե կոլպյամանազրով սահմանածի չափերին։

4. Հորափոր վարպետի աշխատավարձը ինչպես կանոն, պետք ե լինի տվյալ հանքում աշխատող հորափորի աշխատավարձից 10—15 տոկոս ավելի։

5. Հորափոր վարպետները պարզեվատրվում են ամսական արտադրակտն առաջադրանքները կատարելու, նավթահորը շահագործման հանձնելու և աշխատանքի վորակի համար՝ հատուկ կանոնադրության հիման վրա։

6. Ներքոնիշյալ ինժեներին. աշխատավորների համար պարզեատրության և սահմանվում ա) հորերը շահագործման հանձնելու պլանը գերակատարելու, հորերի փորման և մեարաժի համար այն պայմանով, վարպետի 100 տոկոսով կատարված լինի ավարտված հորերի պլանը, և բ) շահագործման ինքնարժեքի իջեցման համար։

ԳՐՈՒՊՊԱ

- ա) վարիչ
- բ) ավագ ինժեներ (վարիչի տեղ.)
- գ) վարիչի ավագ ոգնական
- դ) հորափորման ինժեներ
- յե) փորսացող վարպետ

ՀՈՐԱՓՈՐՄԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ

- ա) գլխավոր ինժեներ
- բ) պլա. ինժեների ոգնական
- գ) հորափորության, ավարիաների, կավալուծուցիթի, դուրերի, սարքավորման և շաղախի ինժեներ

դ) վորսացող վարպետ.

7. Ողբերատիկ պլանի գերակատարման առաջանը վորոշվում է հորերի ավարտելու պլանի կատարման տոկոսների հիման վրա, մետրաժի պլանով և սկսված հորերի պլանով:

8. Պարզեատրումը սահմանվում է ամսական ոռճիկի վրա հավելյալ տոկոսները ավելացնելով՝ հետեյալ չափերով.

Պլանի գերակաշարման %%-ը	Ամեն մի 1% գերակատարման համար ամսական ոռճիկին տրվող պարզեկի % -ի չափը
100	—
100-ից մինչև 115	1,5
116-ից մինչև 130	2,0
131-ից մինչև 150 և ավելի	3,0

Բերվող տոկոսը սահմանում է մետրաժի, ավարտված հորերի և սկսած հորերի պլանի կատարման տոկոսների կրկնապատկումով.

Ծանոթություն. — 1. — Պարզեատրման մատնանշված չափերը տրվում են միայն հորափորությունը ավարտված հորերի պլանի 100 տոկոսով ավարտման դիմաց:

Ծանոթություն. — 2. — Խորը հորափորության բոլոր յերեք ցուցանիշներով պլանը չկատարելու դեպքում — մետրաժի, սկըս-

ված և ավարտված հորերի, թեկուզ և միաժամանակ հորափորության (խորը և վոչ խորը) ամբողջ պլանի գերակատարման դեպքում պարզեատրության գումարը իշնում է 100 տոկոս՝ խորը հորափորության պլանի 1 տոկոսը թերակատարելու համար:

9. Հորերում՝ լրացուցիչ աշխատանքները, վորոնք փոխում են նախնական ծրագրած խորությունը և կոնստրուկցիան և վորոնք առաջացել են անկախ պարզեատրվող հորափոր աշխատավորների կոնտիգենտից, հաշվի չեն առնվում՝ տվյալ հորի ավարտման ժամկետի վերաբերամբ:

10. Հորափորման շահագործման ինքնարժեքի իշեցման համար սահմանվում է լրացուցիչ պարզեատրություն հետեյալ չափերով.

ա) մետր հորափորության պլանային ինքնարժեքի ամեն 1 տոկոս իշեցումը մինչև 10 տոկոսի սահմաններում վճարվում է 2 տոկոսը ևս յեռամյակի աշխատավարձի տարիքի.

բ) 10 տոկոսից ավել ամեն 1 տոկոսի իշեցման համար վճարվում է 3 տոկոս, ըստ յեռամյակի աշխատավարձի տարիքի:

11. Ավարիաների կրծատման և նրանց վրա վատնվող ժամանակի վերացման նպատակով

Ազնեվիթը սահմանում ե ըստ ռայոնների վորոշ ժամանակի նորմա՝ այդ պատճառներով առաջացող հորափորման ընդհատումների համար՝ աշխատանքն և պարապուրդների ժամանակի ընդհանուր հաշվեկշռից, վորի բարձրացման համար սույն կանոնադրության 8 և 10-րդ կետերի հիման վրա տրվելիք պարզեց իջնում ե հետեւյալ կարգով.

ա) բացի սահմանված նորմայից ավարիային տրվող ամեն 1 տոկոս ժամանակի ավելացման համար պարզեց իջնում ե 15 տոկոս, առաջին 3 տոկոսը բարձրացման սահմաններում:

բ) ավարիայի ժամանակի ամեն 1 տոկոս բարձրացման համար 3 տոկոս պարզեց պակասեցվում ե 20 տոկոս:

12. Հորափորման գրասենյակի վարիչին և գրուպպայի վարիչին, առաջինին բոլոր գրուպպաների սահմաններում և յերկրորդին՝ գրուպպայի ստհմաններում, գրասենյակի վարիչի հաստամումով իրավունք ե տրվում այս կամ այն ինժետեխ. աշխատավորին տրվելիք պարզեվի չափը իջեցնել 30 տոկոսի սահմաններում՝ արտադրական նոր տեխնիկայի գործնական յուրացման և արմատացման, մամնավորապես ավտոմատների վոչ լրիվ ոգտագործման, ֆասոնա-

յին դուրերի աշխատանքի պլանի չկատարելու և դուրը հորում նախատեսված չափով մնալու նորման չկատարելու համար:

13. Մինչև յուրաքանչյուր ամսի սկիզբը հորափորության գրասենյակի վարչությունը պարտավոր ե սույն կանոնադրության 1-ին կետում մատնանշված աշխատավորներին հայտնել տվյալ ամսի համար ըստ գրուպպանների առաջադրանքները:

Սույն կանոնադրությունը ուժի մեջ ե մըտնում 1933 թ. սեպտեմբերի 15-ից:

Ազնեվը
Միուրյուն

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՐԱՓՈՐ ՎԱՐՊԵՏԱՆԵՐԻ ՊԱՐԳԵՎԱՏՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

1. Պարզեատրել հորափոր վարպետներից ամսեկան առաջադրությունը գերակատարելու, հորը ժամանակին և ժամանակից առաջ ավարտելու համար, նույնպես և սահմանված նորմայի դեմ հորի ծոռւթյունը պակասացնելու համար:

2. Ամսեկան առաջադրանքը գերակատարելու համար տրվող պարզեվա-վարձատրության շափը վորոշվում ե հետևյալ ձևով:

ա) Ամեն ամիս, հորափոր վարպետի կողմից սպասարկվող ամեն մի հորին տրված ոպերատիվ առաջադրության կատարման համապատասխան, պրեմիա ե տրվում՝ վորպես տոկոս նրա աշխատավարձին՝ աշխատած ժամանակի համար:

բ) Ամեն ամսվա պարզեի չափը վորոշվում ե հորափորների՝ իրենց սպասարկվող հորի գերարտադրանքի միջին տոկոսներով և հորափոր վարպետի կողմից սպասարկվող հորերի թվով.

Հորափոր վարպետի սպասարկող հորերի թիվը	Տվյալ հորի հորափոր- ների գերարտադրան- քի միջին %
1	75
2	50
3	40

3. Վորակական ցուցանիշների գերակատարման համար, ամեն մի առանձին ավարտված հորում նորմարտվածամանված հորի ծոռւթյունը պակասեցնելու համար սահմանվում ե պրեմիա՝ վորպես տոկոսային հավելում հորափոր վարպետի ամբողջ աշխատավարձի վրա՝ հորափորության ամբողջ ժամանակամիջոցում, ավտոմատների վրավիճ ոգտագործելու դեպքում, հետևյալ կերպով.

Տոկոսային հավելում աշխատավարձի վրա հորի ծոռւթյան համար վորոշված սահմանափակին նորմա-
ից 1% պակասեցնելու համար

Հորերի կարգը		
I	II	III
3,0	5,0	7,0

Ծանոթություն.—Ավտոմատների չոգ-
տագործելու դեպքում հորափոր վարպետը
ինվին զրկվում է պարզեատրումից:

4. Հորը ժամանակին և պատշաճ վորակով ավարտելու համար հորափոր վարպետը պարզեց և ստանում հետեւյալ չափով.

I Կարգին	40—60%	ամսական սոճկի
II »	60—120%	» »
III »	150—250%	« »

5. Հորը ժամանակից առաջ ավարտելու համար լրացուցիչ պարզեց տրվում տոկոսներ ամսավարձին՝ հետեւյալ չափերով, ամեն 1 տոկոս արագության համար.

Կարգ	Գերակատարում	
	Մինչև 10%	10%-ից ավելի
I	3, %	5, %
II	5, %	8, %
III	8, %	12, %

6. Ծոռության համար սահմանված նորմայի պակասեցնելու, բայց իր ժամանակին հորը չափարտելու դեպքում, նշանակված պարզեց, վորը պետք է տրվեր այդ հորի ծոռությունը պակասեցնելու համար, 10 տոկոս պակասում և, հորը ամեն 1 տոկոս դանդաղ ավարտելու համար:

7. Հորափորության վորակի համար պարգեվարումը կատարվում է համաձայն «Հորափոր խմբերի վարձատրման կանոնադրության», վորը ուժի մեջ է 1933 թվից:

8. Հորափորության պրոցեսսում ավարիայի ամեն մի դեպք, վորն առաջնում է հորափոր խմբի և հորափոր վարպետի պատճառով, և վորի վերացումը տեսում է մինչև 24 ժամ—նրա սկսվելու մոմենտից,—պակասեցնում է հորափոր վարպետի ամսական պարզեց 25 տոկոսով: Այնպիսի ավարիաների դեպքում, վորոնց լիկվիդացիան տեսում է 48 ժամ—դրա սկսվելու մոմենտից—պակասացնում է տմսական պարզեցը—50 տոկոսով:

Ծանոթություն.—Այն դեպքում, յերբ հորը շահագործման է տրվում իր ժամանակին, վարպետից պահպաժ գումարը վերաբերածվում է:

9. Այն դեպքում, յերբ հորը փորփած և առանց վորեն ավարիայի, ժամանակին կամ ժամանակից առաջ ավարտելու համար տրվելիք պարզեց կրկնապատկվում է:

10. Սույն կանոնադրությունը ուժի մեջ է մտնում 1933 սեպտեմբերի 15-ից:

Բայցունիւն	I-ին կազմի	2-րդ կազմի	3-րդ կազմի
Աբովյան հանք	Բոլոր հորեղը Նիֆ-կղեւ- թին, բայնի և պողովիտանել (Ղեղ)	I-ին և 2-րդ ներկ (Սկսէ Նիֆ-կղեւ- թին, նույնական և ներկ, բայն շահագոր- ծական - հետախոսու- թից, նարություններ- մինչ 1280 մետր	ՊԿ Գվաճ Ժայռած հորեղը և Հյուսվածաւար Արքան Բնիկ Բնիկ Արքան Արքան Հայութ Արքան
Պըսնիկաձեւ հանք	Կերպն բաժնի ասրուր հա- րեցը միջնչի ՎԱ հորե- ղանը բացառապես	Բոլոր հորեղը ՎII, VIII և IX հորեղաններուն	Բոլոր հորեցը, Եկա կի Արքան
Մասլինյան հանք	Բոլոր հորեցը գեղին բաժնի միջնչի XIC ալի- քանը բացառապես	Բոլոր հորեցը ներեին բաժնում միջնչի ալիքանն	XV ալիքանի և XV ալիք ներքեւն հորեցը
Կարս-Զուխուր	I, III և VΙ հորեցնի բա- րոր հորեցը բացառա- պես	V և VI հորեցնի յիշած բոլոր հորեցը	ՊԿ և ԿՎ կրամ յեղան բա- րոր հորեցը

Կիրովի հանք	Հարբար-արիստան բաժ- նի բոլոր հորեցնեմ Նկո- րի բաժնում Նկորին	Հյուսվածաւար Արքան մասի Եղ հորեցնի իր բա- րոր հորեցը	Հանաբորդան ալիքանը - Հանա- բորդական հորեցը ԿԵ հորեցնուամ կի 1000 ժամունից ալիքին
Գործի հա- րանիք	Բոլոր հորեցնի երեկի բաժնում (Ղ, Ա) Ա- միջնի բաժնում (0, 0.)	Բոլոր հորեցնի ներեին բաժնում (Ա, 0.)	Բոլոր հորեցնի ՊԿ և Հա- րանիքները (Հանաբորդան ալիքին)
Փոթու- թանիք	III, VI և V հորեցնեմի բոլոր հորեցնելը	Պ, Կ գրամի բուրոր հորե- ցնի միջնչ 800 մետր	Հանաբորդան հորեցնի ՊԿ և Հա- րանիքները (Հանաբորդան ալիքին)
Կամաց թանիք	IV, V, VI և VII հորեցնեմի ներկ գլուխի հորեցնելը	VIII սառած, հորեցնի ՊԿ և Հա- րանիքները (Հանաբորդան ալիքին)	VII հորեցնեմի գլուխի ի և ԿՎ Սառած, կը ան հորեցնելը

Կամաց

Մոլովաչան թանիք
թանիքների համար

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0278762

13084

622.323
2-86

Новая система оплаты труда
в бурении

ОНТИ—АЗНЕФТИЗДАТЬ
Баку — 1933 — Москва